

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2012-2013**

Limba și literatura română

Varianta 6

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

SUBIECTUL I

(42 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

Azi așa, mâine așa, poimâine se numește că-i duminică dimineață. Cine merge la sfânta biserică? Baba și cu fată-sa! Biata copilă a moșneagului, urgisită și necăjită, stă acasă și așa primește poruncă:

— Să stai și să faci mâncare, nici prea rece, nici prea fierbinte! Auzi?

— Bine.

Se duc ele la sfânta slujbă; fata moșneagului se urcă pe coșar și se uită. Ele cum ajung în fața pridvorului, s-apucă și ea și se duce la cei doi nucușori din grădină, răsădiți de mânuța ei, răsfițați a plâns, cu crengile frățeste la pământ și, fiindcă acolo-i ședea norocul și ajutorul ei, face: „Descuieți-vă, nucușorilor!” Atunci, cât ai clipi, nici eu singur nu mai știu ce fel de lucruri scumpe au ieșit de acolo: straițe scumpe, cum nici la miresele împărăției nu se află, și trăsură și cai, care nici n-or fi cum s-or povesti, că lumea pentru ce are gură! Atâta numai că fata noastră, gătită așa de mândru, iacă intră și ea în sfânta biserică! Lumea socotea că-i crăiasă, nu de pe ici-de pe colea, ci crăiasa cea mai aleasă dintre crăiese! Cât despre feciorul împăratului, dumneavoastră aveți auz îndeajuns și vă puteți închipui mai bine decât mine ce fel îi juca gândul: dorul nu caută multă zăbavă, a pus stăpânire și pe inima împărătească – și adică de ce nu? – și să-l ardă focul de dor! Crăiasa cea frumoasă însă, drept să vă spun, nu s-a uitat mult la asta: ea a luat repede nafură*, a ieșit, și până una-alta, a fost acasă – tot fata moșului, care acum făcea mâncare pentru babă și pentru odorul ei! [...]*

Și mâncarea era făcută, nici prea rece și nici prea fierbinte, cum e mai bunișoară pentru izbăvit de inimă rea.

— Dar oaleu! – zice fata babei – tu nici nu știi una!

— Dacă nu-mi spui, surioară dragă!

— D-apoi tu ce mai știi! Amarnic feciorul de împărat, dar mai mândră-i crăiasa ce-a venit azi la sfânta slujbă!

— De! Dacă eu, săraca, șed numai acasă!

(Nu cânta, băiete!, basm cules de D. Furtună)

*coșar, coșar, s.n. – (pop.) îngrăditură de nuiete; magazie

*nafură, anafură, s.f. – bucățele de pâine care se împart credincioșilor la sfârșitul liturghiei

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *merge*, *poruncă*, *gătită*. **6 puncte**
2. Explică rolul virgulei în secvența: — *Dacă nu-mi spui, surioară dragă!* **6 puncte**
3. Selectează două cuvinte/grupuri de cuvinte din text care se referă la spațiul acțiunii. **6 puncte**
4. Numește două moduri de expunere utilizate în text. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte (3-5 rânduri), semnificația secvenței: *Crăiasa cea frumoasă însă, drept să vă spun, nu s-a uitat mult la asta: ea a luat repede nafură, a ieșit, și până una-alta, a fost acasă – tot fata moșului, care acum făcea mâncare pentru babă și pentru odorul ei!* **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 150-250 de cuvinte (15-25 de rânduri), în care să caracterizezi personajul *fata moșneagului* din fragmentul de basm citat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi două mijloace de caracterizare a personajului ales;
- să ilustrezi două trăsături ale personajului cu exemple adecvate, selectate din fragmentul citat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti limitele de spațiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea

(36 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

La Celei, pe malul nordic al Dunării, oamenii locuiesc neîntrerupt de mii de ani. Populației neolitice i-au luat locul dacii, care au înălțat aici una dintre cetățile lor: Sucidava. Apoi, romanii au întemeiat o așezare civilă pe care împăratul Constantin cel Mare avea să o transforme în bază militară, menită să apere podul construit peste Dunăre în anul 328. Un mileniu și jumătate de creșteri și descreșteri: cucerită de huni în anul 447, cetatea renaște pe vremea împăratului Iustinian, îngenunchează sub atacurile avaro-slave din secolul al VI-lea, după care, în vremea lui Mihai Viteazul, devine un punct de rezistență antiotomană. Pe aceste locuri s-a ridicat așezarea Celei, azi un cartier al orașului Corabia. În situl arheologic rămas ca amintire, ziduri din calcar fosilifer și cărămidă romană, dezvelite cu migală de către arheologi, conturează felurile construcției din interiorul cetății: termele*, mai multe locuințe, porți și turnuri ... Plin de copaci, de iarbă și de flori sălbaticе, locul are înfățișarea unei grădini secrete. Dar adevărata taină se află undeva sub pământ: așa-numita fântână secretă. Un tunel de peste 25 de metri coboară, oblic, spre un izvor aflat la 18 metri adâncime.*

(Mihaela Stănescu, **Poveștile pământului ars**, în revista **Descoperă**)

*sit (arheologic), s.n. – așezare arheologică; loc în care se efectuează săpături arheologice

*terme, s.f., pl. – băi publice la romani

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

- Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– numele unui împărat de care se leagă istoria locului descris;
– rolul cetății Sucidava în vremea lui Mihai Viteazul. **4 puncte**
- Scrie numele autorului și titlul articolului din care este extras fragmentul dat. **4 puncte**
- Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din secvența: Pe aceste locuri s-a ridicat așezarea Celei, azi un cartier al orașului Corabia. **4 puncte**
- Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența: [...] zidurile din calcar fosilifer și cărămidă romană, dezvelite cu migală de către arheologi, conturează felurile construcției din interiorul cetății. **4 puncte**
- Transcrie fiecare propoziție din fraza următoare, precizând felul subordonatei: *Populației neolitice i-au luat locul dacii, care au înălțat aici una dintre cetățile lor: Sucidava.* **4 puncte**
- Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată predicativă, introdusă prin conjuncția subordonatoare să. **4 puncte**

B. Redactează o scurtă narațiune de 80-150 de cuvinte (10-15 rânduri), în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în timpul unei excursii la un obiectiv istoric. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2 p.)